

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/10/2023
Identifikačné číslo spisu:	5119200457
Dátum vydania rozhodnutia:	14.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5119200457.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovcej v spore žalobcov 1/ M. O., narodenej XX. Y. XXXX, Č. H., E. Q., A. Š. XXX, 2/ G.. U. O., narodeného XX. E. XXXX, Č. H., E. Q., A. Š. XXX, 3/ U. I., narodeného XX. T. XXXX, Q., T. XXX/X a 4/ P. I., narodenej XX. Y. XXXX, Q., T. XXX/X, zastúpených advokátskou kanceláriou Mgr. Dušan Šimún - advokát, s.r.o., Žilina, Bajzova 2414/10, IČO: 36 838 713, proti žalovaným 1/ U. P., narodenému XX. U. XXXX, W., H. XXX/XX a 2/ N. P., narodenej XX. T. XXXX, W., H. XXX/XX, zastúpeným advokátom Mgr. Lukášom Kysuckým, Žilina, Vojtecha Tvrdeho 819/1, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/3/2019, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2022 sp. zn. 11Co/19/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcom priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 01. októbra 2021 č. k. 6C/3/2019-247 (ďalej aj „súd prvej inštancie“, resp. „okresný súd“) určil, že pozemok parcela registra „C“ č. 1803/71 o výmere 173 m², druh pozemku trvalý trávny porast nachádzajúci sa v katastrálnom území D., vytvorený geometrickým plánom č. 34933590-41/2018 vyhotovený G.. U. Š. dňa 26. júla 2018, autorizačne overený G.. W. Š. dňa 26. júla 2018 a úradne overený Okresným úradom v Žiline, katastrálny odbor dňa 27. augusta 2018 pod č. 1630/2018 z pôvodného pozemku parcela registra „C“ č. 1803/2 o výmere 3747 m², druh pozemku trvalý trávny porast, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedený Okresným úradom Žilina, katastrálny odbor pre obec D., katastrálne územie D. je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalobkyne 1/ a žalobcu 2/ (výrok I. rozsudku), súčasne určil, že pozemok parcela registra „C“ č. 1802/2 o výmere 46 m², druh pozemku trvalý trávny porast nachádzajúci sa v katastrálnom území D., vytvorený geometrickým plánom č. 34933590-41/2018 vyhotovený G.. U. Š. dňa 26. júla 2018, autorizačne overený G.. W. Š. dňa 26. júla 2018 a úradne overený Okresným úradom v Žiline, katastrálny odbor dňa 27. augusta 2018 pod č. 1630/2018 z pôvodného pozemku parcela registra „C“ č.

1802 o výmere 1299 m², druh pozemku trvalý trávny porast, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedený Okresným úradom Žilina, katastrálny odbor pre obec D., katastrálne územie D. je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalobcu 3/ a žalobkyne 4/ (výrok II. rozsudku), deklaroval, že geometrický plán č. 34933590-41/2018 vyhotovený G.. U. Š. dňa 26. júla 2018, autorizačne overený G.. W. Š., dňa 26. júla 2018 a úradne overený Okresným úradom v Žiline, katastrálny odbor dňa 27. augusta 2018 pod č. 1630/2018 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku (výrok III. rozsudku) a súčasne rozhodol, že žalobcovia 1/ až 4/ majú voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV. rozsudku).

1.1. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa 1/ a žalobca 3/ nadobudli spoluvlastnícke podiely k pozemku parcela č. 1930/1 (k. ú. D.) na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Žiline zo dňa 08. júla 1986 sp. zn. 5D/905/86 (č. l. 82 spisu), a to v rámci dedičského konania po poručiťovi G. I., a to každý o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/3. Žalobkyňa 1/ nadobudla spoluvlastnícky podiel o veľkosti 123/144 k pozemku parc. č. 1930/1 (k. ú. D.) a žalobca 3/ nadobudol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 k pozemku 1931 (k. ú. D.) na základe uznesenia Okresného súdu Žilina zo dňa 27. februára 1995 sp. zn. 5D/142/94-42, v rámci dedičského konania po poručiťke F. I.. Následne na základe darovacej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice N 119/95, NZ 109/95 dňa 02. júna 1995, vklad do katastra nehnuteľností označený pod V 2117/95, nadobudla žalobkyňa 1/ výlučné vlastníctvo k parcele 1930/1 o výmere 3286 m² (D.) a žalobca 3/ výlučné vlastníctvo k parcele 1931/1 o výmere 2162 m² (D.). Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa 1/ je na liste vlastníctva č. XXX vedenom pre katastrálne územie D. zapísaná ako výlučná vlastníčka pozemku parc. registra „C“ č. 1930/1 o výmere 3286 m², druh pozemku trvalý trávny porast a žalobca 3/ je na liste vlastníctva č. XXX vedenom pre katastrálne územie D. zapísaný ako výlučný vlastník o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1 k pozemku parc. registra „C“ č. 1931/1 o výmere 2111 m², druh pozemku trvalý trávny porast. Súd prvej inštancie súčasne konštatoval, že žalovaní 1/, 2/ sú zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1 k pozemkom registra „C“ parc. č. 1802 o výmere 1299 m², druh pozemku trvalý trávny porast, a parc. č. 1803/2 o výmere 3747 m², druh pozemku trvalý trávny porast, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX vedenom pre katastrálne územie D.. Súd prvej inštancie poukázal na to, že na základe geometrického plánu č. 34933590-41/2018 vyhotoveného dňa 26. augusta 2018 G.. U. Š., bola z pôvodnej parcely registra „C“ č. 1802 o výmere 1299 m², druh pozemku trvalý trávny porast evidovanej na LV č. XXXX vedenom pre katastrálne územie D. vytvorená parcela registra „C“ č. 1802/2 o výmere 46 m², druh pozemku trvalý trávny porast a z pôvodnej parcely registra „C“ č. 1803/2 o výmere 3747 m², druh pozemku trvalý trávny porast evidovanej na LV č. XXXX vedenom pre katastrálne územie D. bola vytvorená parcela registra „C“ č. 1803/71 o výmere 173 m², druh pozemku trvalý trávny porast. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobcovia 1/ a 2/ uzatvorili manželstvo dňa 12. júna 1976 a ich manželstvo trvá a súčasne žalobcovia 3/ a 4/ uzatvorili manželstvo dňa 13. júna 1974 a ich manželstvo trvá. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa 1/ dobromyseľne užívala novovytvorený pozemok parc. registra „C“ č. 1803/71 o výmere 173 m² v katastrálnom území D., a to od doby nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu k pozemku parc. registra „C“ č. 1930/1 v katastrálnom území D. v roku 1986, resp. aj od následného nadobudnutia pozemku 1930/1 do jej výlučného vlastníctva v roku 1995, ako aj to, že žalobca 3/ dobromyseľne užíval novovytvorený pozemok parc. registra „C“ č. 1802/2 o výmere 46 m², k. ú. D., a to od doby nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu k pozemku parc. registra „C“ č. 1931/1, k. ú. D. v roku 1986, resp. aj od následného nadobudnutia pozemku 1931/1 do jeho výlučného vlastníctva v roku 1995, keď obidvaja užívali sporné časti pozemkov v domnení, že im predmetné pozemky patria. Uvedené vyvodil z výpovedí žalobcov 1/ až 4/, z výpovede svedkov G.. U. Š. a X. S., ako aj z obhliadky vykonanej na mieste samom dňa 03. júna 2021. Na základe uvedeného mal za to, že žalobcovia 1/ a 3/, resp. pred rokom 1986 ich právni predchodcovia užívali sporné pozemky v domnení, že im tieto patria, a to už od druhej polovice 50-tych rokov 20. storočia (čo potvrdil žalobca 3/, ako aj svedok X. S.), pričom svedok G.. U. Š. potvrdil, že sporné pozemky užívali I. od roku 1962. Podľa názoru súdu prvej inštancie boli žalobcovia 1/ a 3/ objektívne presvedčení o tom, že držané sporné pozemky poctivým spôsobom nadobudli, keď dobromyseľnosť sa skúma so zreteľom na povinnosti rozumného hospodára. Ustálil, že žalobcovia 1/ a 3/ spĺňajú podmienky nevyhnutné na vydržanie nehnuteľnosti stanovené v zákonom ustanovení § 134 Občianskeho zákonníka, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa

1/ novovytvorený pozemok parc. č. 1803/71 užívala v domnienke, že tento je súčasťou pozemku parc. č. 1930/1 (v súčasnosti zapísaný na LV č. XXX o výmere 3286 m²) a žalobca 3/ novovytvorený pozemok parc. č. 1802/2 užíval v domnienke, že tento je súčasťou pozemku parc. č. 1931/1 (v súčasnosti zapísaný na LV č. XXX o výmere 2162 m²), keď výmera novovytvorených pozemkov (t. j. pri pozemku 1803/71 ide o výmeru 173 m² a pri pozemku 1802/2 o výmeru 46 m²) je popri výmere pozemkov 1930/1 a 1931/1 vo vlastníctve žalobcov 1/ a 3/ zanedbateľnou v tom zmysle, že popri užívaní pozemku, ktorého výmera bola v prípade žalobkyne 1/ takmer dvadsaťnásobne väčšia ako výmera novovytvoreného pozemku a v prípade žalobcu 3/ bola takmer päťdesiatnásobne väčšia ako výmera novovytvoreného pozemku, nebolo objektívne možné zistiť, že sporné (novovytvorené) pozemky nie sú súčasťou pozemkov parc. č. 1930/1 a parc. č. 1931/1. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 2/ v roku 2014, kedy nadobúdali sporné časti pozemkov, tieto nadobúdali už od nevlastníkov, nakoľko vydržacia doba na nadobudnutie sporných častí pozemkov do vlastníctva právnych predchodcov žalobcov 1/ a 3/ bola naplnená už v roku 1984. V súlade so závermi uvedenými v náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 219/95 zo dňa 12. júna 1996, dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ nadobudli pozemok parc. č. 1803/71 ako manželia do svojho bezpodielového spoluvlastníctva a žalobcovia 3/ a 4/ ako manželia nadobudli pozemok parc. č. 1802/2 do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcom 1/ až 4/, ktorí boli v spore v plnom rozsahu úspešní, priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalovaní. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 28. júna 2022 sp. zn. 11Co/19/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalobcom 1/ a 2/ oprávneným spoločne a nerozdielne priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktoré sú im žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne; žalobcom 3/ a 4/ oprávneným spoločne a nerozdielne priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktoré sú im žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval, že vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností súd prvej inštancie vyvodil aj správny právny záver. Skonštatoval, že si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisleniach nič nezmenilo.

2.2. Na zdôraznenie vecnej správnosti v súvislosti s odvolacími námietkami strán zdôraznil, že oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, postačí, ak je daný domnelý právny dôvod (titulus putativus). Ide teda o to, aby bol držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu takýto právny titul patrí. Takýmto právnym titulom môže byť aj titul nadobudnutia pozemku susediaceho (zo zmluvy, zo zákona) s pozemkom, ku ktorému má byť vlastníctvo vydržané. Odvolací súd (v zhode so závermi vyšších súdnych autorít) poukázal na to, že ak sa nadobúdateľ nehnuteľností chopí držby časti parcely, ktorú nekúpil, môže byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom aj tejto časti, keď jedným z hľadísk pre posúdenie ospravedlniteľnosti chyby držiteľa je v takom prípade aj pomer plochy nadobúdaného a skutočne držaného pozemku. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na to, že spôsobilým predmetom vydržania vlastníckeho práva je aj pozemok, ktorý je časťou inej parcely, pričom predmetom vydržania ako špecifického spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva môže byť aj spoluvlastnícky podiel na veci, ktorý je tiež predmetom občianskoprávných vzťahov v zmysle § 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka (k tomu porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/27/2005 publikované v ZSP č. 39/2006. Odvolací súd skonštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia 1/ a 3/, resp. pred rokom 1986 ich právni predchodcovia, užívali sporné pozemky už od druhej polovice 50-tych rokov 20. storočia v hranici tvorenej korytom potoka, ktoré nebolo zmenené (prinajmenšom od rokov 1954 - 1955), keď uvedené potvrdil žalobca 3/, ako aj svedok X. S., keď navyše z výpovede G.. U. Ď. vyplynulo, že na sporné pozemky pravidelne chodieval od roku 1962, kedy už sporné pozemky užívala rodina I., pričom nevedel uviesť, kto užíval sporné pozemky pred nimi. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukázal na bod 27. prvý odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie vykonal prepočet výmery pozemkov, vlastníckeho práva ku ktorým sa žalobcovia 1/ a 3/ domáhajú, oproti výmerám pozemkov, od ktorých vlastnícke právo k sporným pozemkom odvodzujú. Pokiaľ ide o dobromyseľnosť žalobcov, súd skonštatoval, že v konaní nebolo vyvrátené tvrdenie žalobcov o tom, že

oni nevykonali žiadny zásah do koryta sporného potoka, keď z výpovede svedka X. S., prípadne aj G. Ď.J., vyplynulo, že zásah do tohto koryta nebol vykonaný. Naproti tomu žalovaní 1/ a 2/ neunesli dôkazné bremeno ohľadne ich tvrdenia, že uvedené koryto potoka mal prekopať žalobca 3/ tak, že v dôsledku toho malo dôjsť k zmene toku predmetného potoka. S poukazom na dlhodobé užívacie vzťahy k sporným pozemkom zo strany právnych predchodcov žalobcov 1/ a 3/, ktoré boli potvrdené aj skutočnosťami zistenými na mieste samom počas ohliadky vykonanej súdom prvej inštancie, odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie dospel k záveru o oprávnenosti držby zo strany žalobcov 1/ a 2, ako aj žalobcov 3/ a 4/, ktorí sa na základe viacerých po sebe nasledujúcich právnych skutočností (viď bod 7. až bod 9. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) stali výlučnými vlastníckymi pozemkov susediacich so spornými pozemkami, a to konkrétne žalobkyňa 1/ výlučnou vlastníčkou pozemku parc. registra „C“ č. 1930/1 o výmere 3286 m² a žalobca 3/ výlučným vlastníkom pozemku parc. registra „C“ č. 1931/1 o výmere 2111 m² (od ktorých žalobkyňa 1/ odvodzuje nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním k novovytvorenému pozemku parc. registra „C“ č. 1803/71 o výmere 173 m² a žalobca 3/ odvodzuje svoje výlučné vlastníctvo k novovytvorenému pozemku parc. registra „C“ č. 1802/2 o výmere 46 m²). V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukázal na to, že v prípadoch, keď niekto nadobudne vlastníctvo k pozemku a súčasne sa uchopí držby časti alebo celého susedného pozemku, právnym titulom držby je v takom prípade nadobúdaci titul ku skutočne vlastneným pozemkom (kúpna, či darovacia zmluva, závet alebo rozhodnutie v dedičskom konaní a pod.); i keď ide o tzv. domnelý titul, je takýto titul postačujúci.

2.3. Pokiaľ žalovaní 1/ a 2/ namietali hmotnoprávne posúdenie nadobudnutia vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalobcov 1/ a 3/ v roku 1984, s poukazom na § 507a ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. apríla 1983 do 31. decembra 1991, odvolací súd sa stotožnil s ich námietkou (ich právnym predchodcom mohlo v roku 1984 vzniknúť iba právo, aby s nimi bola uzavretá dohoda o osobnom užívaní pozemku, keď navyše dňa XX. Y. XXXX, t. j. pred 01. januárom 1992 ich právny predchodca G. I. zomrel), avšak uvedená námietka nemohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, keď bez ohľadu na držbu ich právnych predchodcov žalobcovia 1/ a 2/, ako aj 3/ a 4/ nadobudli vlastnícke právo k sporným pozemkom na základe vyššie uvedených domnelých titulov a držby sporných pozemkov ako celku po roku 1995, najneskôr roku 2005 (bez ohľadu na možné vydržanie spoluvlastníckych podielov na týchto pozemkoch zo strany ich matky), t. j. uplynutím 10-ročnej premĺčacej doby, a to žalobcovia 1/ a 2/, ako aj žalobcovia 3/ a 4/ do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1 z celku.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní, pričom ako dovolací dôvod uviedli ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP odôvodnili nepreskúmateľnosťou napadnutého rozsudku, pretože v jeho písomnom vyhotovení absentujú zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Namietali, že v odôvodnení sa odvolací súd nevysporiadal s odvolacími námietkami a argumentmi žalovaných vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie o vydržaní spornej nehnuteľnosti žalobcami 1/, 2/ a 3/, 4/. Žalovaní namietali, že súd objektívnym spôsobom neskúmal dobromyseľnosť žalobcov 1/ - 4/ a bližšie právne neposudzoval zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, obmedzil sa iba na konštatáciu, že žalobcovia 1/ - 4/ sa stali vlastníckymi nehnuteľnosti najneskôr v roku 2005, t. j. uplynutím 10-ročnej vydržacej doby. Nezaoberal sa právnou argumentáciou odvolania o úprave vydržania v slovenskom právnom poriadku v rozhodnom období na právne posúdenie veci. Nevysporiadal sa so záverom vysloveným okresným súdom, že nehnuteľnosti mali byť nadobudnuté v roku 1984 právnymi predchodcami žalobcov 1/ a 3/, kedy vtedy platný Občiansky zákon vydržanie vlastníckeho práva k pozemkom neumožňoval. Neuviedol skutkové a právne závery k odôvodneniu rozsudku v rozsahu, že žalobcovia 1/ - 4/ držali nehnuteľnosti od roku 1995 do roku 2005, ktorým rokom nehnuteľnosti vydržali. Dovolatelia sa nestotožnili s právnym názorom odvolacieho súdu v otázke dobromyseľnosti držby žalobcov 1/ - 4/. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom k všetkým okolnostiam veci, sa musí vzťahovať i k titulu, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Takýmto titulom sa môže rozumieť len právny úkon, ktorým sa vec prevádza na iného vlastníka, napr. kúpna zmluva, darovacia zmluva, rozhodnutie štátneho orgánu a pod. V súdenom prípade súd nekonštatuje žiadny právny úkon, ktorým by sa pozemok prevádzal na

žalobcov, z ktorého by mohli usudzovať titul dobromyseľnej držby.

3.2. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedli, že žalobcovia nepreukázali, že so zreteľom na všetky okolnosti boli dobromyseľní, predovšetkým nepreukázali riadny vstup do držby, pretože samotné dlhodobé užívanie, ani ich nerušené užívanie ich dobromyseľnosť nezakladá. Odvolací súd nesprávne uzavrel, že žalobcovia splnili jeden zo základných predpokladov vydržania - dobromyseľnosť držby. Rozsudok odvolacieho súdu spočíva teda na nesprávnom právnom posúdení veci. V tejto súvislosti poukázali na uznesenia NS SR 4Cdo/361/2012 zo dňa 27. januára 2015, podľa ktorého oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že jej vlastníkom nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzatvorená v písomnej forme a uznesenie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/283/2009 zo dňa 27. októbra 2010, podľa ktorého oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná Štátnym notárskom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a konaní pred štátnym notárstvom. V rozpore s rozhodnutiami sp. zn. 4Cdo/101/2003 a M Cdo 26/2003 súdy neposudzovali ani dobromyseľnosť žalobcu 2/ ako manžela žalobkyne 1/ a dobromyseľnosť žalobkyne 4/ ako manželky žalobcu 3/.

3.3. Dovolatelia navrhli dovolaciemu súdu, aby rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal im trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadril právny zástupca žalobcov, ktorý žiadal dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť a priznať žalobcom nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 424 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

7. Dovolatelia uplatnili dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolatelia uviedli, že odvolací súd sa nevysporiadal s ich odvolacou námietkou k titulu, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Takýmto titulom sa môže rozumieť len právny úkon, ktorým sa vec prevádza na iného vlastníka, napr. kúpna zmluva, darovacia zmluva, rozhodnutie štátneho orgánu a pod. V súdnom prípade súd nekonštatoval žiadny právny úkon, ktorým by sa pozemok prevádzal na žalobcov, z ktorého by mohli usudzovať titul dobromyseľnej držby.

8. Dovolací súd s argumentáciou dovolateľov nesúhlasí. Odvolací súd v bode 13. rozsudku uviedol, že ... „v prípadoch, keď niekto nadobudne vlastníctvo k pozemku a súčasne sa uchopí držby časti alebo celého susedného pozemku, právnym titulom držby je v takom prípade nadobúdací titul ku skutočne vlastneným pozemkom (kúpna, či darovacia zmluva, závet alebo rozhodnutie v dedičskom konaní a pod.); i keď ide o tzv. domnelý titul, je takýto titul postačujúci“. V nadväznosti na to skonštatoval, že v

případe žalobcov to boli dedičské rozhodnutia a následná darovacia zmluva (presne popísané v bode 13.). Odvolací súd poukázal na to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia, resp. pred rokom 1986 ich právni predchodcovia, užívali sporné pozemky už od druhej polovice 50-tych rokov 20. storočia v hranici tvorenej korytom potoka, ktoré nebolo zmenené (príjajmenšom od rokov 1954 - 1955), keď uvedené potvrdili aj vypočutí svedkovia. Uviedol teda aj skutkové závery, ktoré podriadil pod daný právny stav.

9. Nedôvodná je aj námietka spočívajúca v tvrdení, že odvolací súd sa nezaoberal právnou argumentáciou odvolania o úprave vydržania v slovenskom právnom poriadku v rozhodnom období na právne posúdenie veci. Nevysporiadal sa so záverom vysloveným okresným súdom, že nehnuteľnosti mali byť nadobudnuté v roku 1984 právnymi predchodcami žalobcov 1/ a 3/, kedy vtedy platný Občiansky zákon vydržanie vlastníckeho práva k pozemkom neumožňoval. Dovolací súd poukazuje na bod 14. rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom uviedol, že „bez ohľadu na držbu ich právnych predchodcov žalobcovia 1/ a 2/, ako aj 3/ a 4/ nadobudli vlastnícke právo k sporným pozemkom na základe vyššie uvedených domnelých titulov a držby sporných pozemkov ako celku po roku 1995, najneskôr roku 2005“, kedy už vydržanie ako právny inštitút Občiansky zákonník upravoval.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP všeobecne

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

12. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

13. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

14. Dovolateľi nevymedzili dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 421 CSP, pretože nenaformulovali žiadnu právnú otázku, od riešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Vo svojom dovolaní okrem všeobecných citácií rozhodnutí najvyššieho súdu týkajúcich sa dobromyseľnosti držby, uviedli iba námietky spadajúce pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, s ktorými sa dovolací súd

vyporiadal v bodoch 8. - 9., resp. sú iba polemikou s rozhodnutím odvolacieho súdu. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolatelia nenaplnili predpoklady kladené na prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

15. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP neexistuje (nie je daný) a dovolací dôvod v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je vymedzený zákonom predpísaným spôsobom. Z uvedeného dôvodu preto v sumáre dovolanie dovolateľov podľa ustanovenia § 448 CSP zamietol.

16. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobcovia mali plný úspech vo veci, dovolací súd im tak priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.